

MEDYA OKUR YAZARLIĞI

Medya, teknolojinin gelişmesiyle birlikte hayatımızın her alanında karşımıza çıkıyor, insanların birbiriyle iletişiminden tutunda neredeyse her anımızı, duygu ve düşüncelerimizi paylaştığımız yer haline geldi. Okuduğumuz bir kitap, gazete, dergi, bilgisayar oyunu, hepsi bir medyadır. Bütün bu araçlar, bizleri bilgilendirirken, bir yandan da eğlendirmektedir.

Bütün kitle iletişim araçları vasıtasıyla verilen mesajları anlama, değerlendirme ve iletme yeteneğine de **“Medya Okuryazarlığı”** diyoruz. Medya okuryazarlığı, medyayı çözümleyebilme, yorumlayabilme ve izleyenin iletileri doğru anlayabilmesi için katkıda bulunur. İnsanların gerçek dünya ve medya dünyası arasındaki ayrımı yapmalarını sağlar.

Medya zamanla toplumsal yaşantımızın merkezi haline gelmiştir. Haber, bilgi aktarımı, eğlenme, kültürel etkinlikler, moda, alışveriş ve daha pek çok alanda sosyal medyayı kullanıyoruz. Tabi olumlu yanlarının yanında pek çok olumsuzluğu da beraberinde getirmiştir. Tüm olumsuzluklardan yetişkinleri ve özellikle çocuk ve gençleri korumak için sosyal medyayı doğru ve etkili kullanmayı bilmeliyiz.

Medya okur yazarlığında amaç; medyanın doğru okunması, çözümlenmesi, gelen mesaj ve iletilere mantık çerçevesinde bakılmasını, eleştiren bireyler yetiştirilmesini amaçlar. Kitle iletişim araçları tarafından gelen mesajların içeriğinin doğru algılanması, sorgulanması, gerçek ve sanal alem arasındaki ayrımın yapılabilmesidir.

Medya okuryazarlığı, bilgiyi eleştirip sorgulayan bireyler olmayı hedefler. İletişim araçlarının sıklıkla kullanması yetişkinlerin yanı sıra, gençler, hatta çok küçük yaştaki çocuklara kadar ulaşmıştır. Ancak çok

faydalı yanlarının yanı sıra kötü niyetli kişiler tarafından da kötü amaçlarla da kullanılmaktadır. Bu durumda özellikle çocuklarımızı ve gençlerimizi korumak için medyayı doğru okuyan, yorumlayan, eleştiren kişiler yetiştirmek amaçlanmaktadır.

Bireyler, özellikle çocuklar medya okuryazarlığı hakkında ne kadar bilgiye sahip olurlarsa, gördüğü iletileri okumaları, anlamaları ve eleştirmeleri o kadar kolay olacaktır. Bu sayede gelebilecek olumsuzluklarında önüne geçilmiş olur.

Medya tarafından verilen mesajları doğru algılamak için;

- Verilen mesajı mantık süzgecinden geçirmek,
- İnternet ve televizyon karşısında ne kadar zaman geçirdiğimizin farkında olmak,
- Medya araçlarına karşı, eleştirel bakış açısı kazanmak,
- Okuduğumuz bilginin yanlışlığını, eksikliğini veya fazlalığını analiz etmek gerekir. Örneğin; şiddet sahneleri, sağlıkla ilgili noktaları belirleme, ön yargıları belirleme, fotoğraf hilelerini saptama gibi,
- Elimizdeki bilgiler güvenlimi, doğruluğunu belirleyebilmek için değerlendirme yapmalıyız. Reklam bilgilerinin objektifliğini saptama, haberin doğruluğunu saptama, bazı programların genç ve çocuklar üzerindeki etkisi gibi.

Medya Okuryazarlığı Bizi Ne Kazandırır

- Medyada gördüklerini eleştirerek mantıklı sonuca ulaşır, medyayı doğru olarak okuyup yorumlama bilincine sahip olurlar.

- Kitle iletişim araçları tarafından verilen mesajları değerlendirme, çözümleme ve anlama yetisinin geliştirirler,
- Eleştirel bakış açısı kazanarak işitsel, görsel ve yazılı medyayı daha iyi anlarlar,
- Sorumluluğunu bilen ve bilinçli bir medya okuryazarı olurlar.
- Yapıcı ve birleştirici olurlar,
- Görseller, yazılı metinler ve medya metinlerinden anladığını ifade edebilecek düzeye gelirler,
- Türkçeyi doğru, etkili ve güzel bir şekilde kullanma yeteneği geliştirirler,
- Problem çözme ve araştırma yeteneği geliştirirler,

Kısaca medya ya da kitle iletişim araçları denince ne anlamalıyız?

- Gazete, fotoğraf, kitap, dergi, film, radyo, televizyon, video, bilgisayar, internet vb. iletişim araçları gelir. Her geçen gün çeşitlenen tür ve sayıda iletişim aracını ve işlevini düşünmemiz gerekir. Medya okuryazarlığı ile de bu araçlardan gelen mesajları doğru ve etkili yorumlama yapabiliriz.

Medya okuryazarlığının önemi; medyanın bilinçli okunmasını sağlamaktır. Kişilerin her türlü medya üzerinden gelen mesajları doğru ve etkili bir şekilde algılaması için yol gösterir. Kişilerin özellikle çocukların bilinçlenmesi ve sosyal medya araçlarını etkili kullanmasını sağlar.

